

Sten

Hur gör jag?

- Att göra ett nytt röse är enkelt, lägg bara upp stenar i en hög. Men se till att stenarna är någorlunda fria från jord.
- Du kan också göra en mur av stenar. Tänk på att den ska vara kallmurad, det vill säga att den inte ska ha murbruk mellan stenarna.
- Det är viktigt att stenen blir solbelyst. Røj bort uppslag av lövsly och buskar speciellt på den södra sidan.
- Spara däremot gärna enstaka blommande buskar och buskar som får nötter eller bär.
- Några enstaka träd som kommer upp kan du hamla. Spara gärna gamla hamlade träd. Se recept för hamling.
- Stenar som har fallit ned från muren eller röset bör läggas tillbaka.
- Dumpa inte jord eller andra massor på eller i närheten av röset eller muren.

Vilka arter hittar jag här?

Miljön kring stenmurar är ofta torr, ljus och varm. Stenarna lagrar värme, det utnyttjar ödlor och ormar som kan ligga där och samla värme de första lite kyliga vårdagarna. Även många småkryp utnyttjar stenarnas värme. Det är inte ovanligt att du ser fjärilar sitta på en sten för att vila och sola. På vintern är stenmurar och rösen en viktig övervintringsplats för till exempel landsnäckor, vattensalamandrar och ödlor.

På stenmurar växer många olika ljuskrävande arter av lavar. Många fågelarter använder stenpartier som boplats och utsiktspunkt. På våren kan du se stenskvätta sitta på toppen av ett röse och sjunga för att markera revir.

Om du kombinerar sten med buskar som har blommor eller bär är det ännu bättre för småkryp och fåglar, då har de både skydd och mat.

Makaonfjärilen och andra småkryp värmer sig gärna på stenmurar och rösen.

Stenskvätta hittar du lättast på en stenmur eller ett röse.

Länsstyrelsen Västmanland, november 2021 Foto: Karin Sandberg, Ulrika Mogren och Stefan Lundell